

Svar till promemorian: Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten

2025.12.15

Diarienummer KN2025/01872

Om Kärnfull Next

Kärnfull Next AB (KNXT) är ett svenskt projektutvecklingsbolag specialiserade på projektutveckling av Små modulära reaktorer (SMR). KNXT arbetar med finansiering, licensiering, tillstånd, lokalisering, upphandling, stakeholder management. KNXT driver projekt utifrån en beprövad och kvalitetssäkrad metod i våra program Re:Firm South för kraftproduktion och Re:Heat för fjärrvärme. Re:Firm South har som mål att uppnå 3-5 kärnkraftssiter i södra Sverige med ett minimum om minst 2 SMR på varje site.

Kärnfull Next tillstyrker promemorians förslag att ta bort de generella förbuden mot kärntekniska anläggningar inom vissa kustområden och skärgårdar. Förslaget utgör ett nödvändigt och väl avvägt steg för att möjliggöra en långsiktigt hållbar, robust och ekonomiskt effektiv utveckling av det svenska elsystemet, samtidigt som skyddet för natur- och kulturvärden fortsatt säkerställs genom prövning i det enskilda fallet.

Vi delar promemorians grundläggande bedömning att nuvarande regelverk begränsar handlingsutrymmet för samhällsviktiga investeringar utan att nödvändigtvis tillföra motsvarande miljönytta. Generella förbud som bygger på övergripande och historiska antaganden, snarare än prövning av faktiska förhållanden, riskerar att motverka både klimatpolitiska och samhällsekonomiska mål.

Ett ekonomiskt elsystem

Förslaget är av central betydelse för att möjliggöra ett välfungerande och konkurrenskraftigt elsystem. I dag råder ett betydande underskott på planerbar elproduktion i södra Sverige (SE3 och SE4), där efterfrågan på el samtidigt är som störst. Detta underskott har bidragit till ökade belastningar i elnätet, återkommande flaskhalsar, hög prisvolatilitet och begränsade möjligheter att ansluta ny elförbrukning.

De nuvarande förbuden mot etablering av kärntekniska anläggningar i stora delar av dessa elområden försvårar därmed tillkomsten av planerbar produktion där den ger störst samhällsnytta. Konsekvensen har varit att viktiga satsningar på näringslivetablering, elektrifiering och regional samhällsutveckling fördröjts eller i vissa fall inte kunnat realiseras. Att öppna för prövning av planerbar elproduktion på fler platser skapar därför bättre förutsättningar för ett mer balanserat elsystem med lägre systemkostnader och stärkt konkurrenskraft.

Ett hållbart elsystem

Kärnfull Next delar bedömningen att klimatomställningen i grunden har förändrat de förutsättningar som rådde när de aktuella förbuden infördes. För att nå Sveriges klimatmål och möjliggöra en omfattande elektrifiering av industri, transporter och samhälle krävs en betydande utbyggnad av fossilfri och planerbar elproduktion.

Kärnkraften har här unika egenskaper genom sin förmåga att leverera stora mängder fossilfri el kontinuerligt, vilket är avgörande för att energiintensiva och processberoende verksamheter ska kunna ställa om. Att generellt utesluta många av de mest lämpliga platserna riskerar därför att försvåra klimatomställningen och därmed indirekt skada miljön i ett bredare perspektiv. Därtill har kärnkraften ett extremt lågt ekologiskt avtryck per producerad kilowattimme, vilket innebär att den faktiska miljöpåverkan är begränsad i förhållande till den samhällsnytta som skapas.

Ett robust elsystem

Förslaget är även viktigt ur ett system- och beredskapsperspektiv. Mer lokal och planerbar elproduktion i södra Sverige minskar behovet av långväga elöverföring, reducerar sårbarheten i transmissionssystemet och stärker försörjningstryggheten vid störningar.

Svenska kraftnät har vid upprepade tillfällen pekat på behovet av mer planerbar effekt i de elområden där dessa förbud i dag gäller. Förslaget ligger väl i linje med dessa identifierade systembehov och bidrar till ett mer resilient kraftsystem.

Avslutande bedömning

Kärnfull Next vill understryka att ett avskaffande av förbuden inte innebär att kärntekniska anläggningar automatiskt tillåts på nya platser. Varje etablering kommer fortsatt att prövas i det enskilda fallet enligt miljöbalken och kärntekniklagstiftningen, inklusive krav på att inte påtagligt skada natur- och kulturvärden samt att uppfylla lokaliseringsprincipen.

Förslaget stärker därmed rättssäkerheten genom att möjliggöra faktabaserade avvägningar mellan samhällsnytta och miljöhänsyn, i stället för att upprätthålla generella förbudsregler utformade utifrån förutsättningar som inte längre gäller. Utan sådana möjligheter riskerar Sveriges mål om ett ekonomiskt, hållbart och robust elsystem att försvåras, vilket i sin tur kan minska konkurrenskraften och försvåra uppfyllandet av klimatmålen. Mot denna bakgrund tillstyrker Kärnfull Next promemorians förslag i dess helhet.

Kontakt

Kärnfull Next AB
Burgårdsgatan 18, 412 52 Göteborg
Org.nr 559367-8161
Kontaktperson: Christian Sjölander, VD
E-post: info@knxt.se
Webb: www.knxt.se